

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 1173
Warszawa, 7 lutego 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Krzysztofa Kwiatkowskiego.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Paweł Arndt; (-) Joanna Bobowska; (-) Krzysztof Brejza; (-) Beata Bublewicz; (-) Zenon Durka; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Tomasz Głogowski; (-) Rafał Grupiński; (-) Marek Hok; (-) Stanisław Huskowski; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Bożena Kamińska; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Ligia Krajewska; (-) Krzysztof Kwiatkowski; (-) Beata Małecka-Libera; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Killion Munyama; (-) Anna Nemš; (-) Stefan Niesiołowski; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Maciej Orzechowski; (-) Witold Pahl; (-) Krystyna Poślednia; (-) Jakub Rutnicki; (-) Marek Rząsa; (-) Krystyna Sibińska; (-) Henryk Siedlaczek; (-) Wiesław Suchowiejko; (-) Michał Szczerba; (-) Bożena Szydłowska; (-) Marcin Świącicki; (-) Aleksandra Trybuś; (-) Monika Wielichowska; (-) Marek Wojtkowski.

USTAWA

z dnia ..... 2013 r.

o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 oraz z 2012 poz. 692), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zasady wykonywania środków zapobiegawczych, karnych i zabezpieczających, których wykonanie łączy się z użyciem określonej w niniejszej ustawie aparatury monitorującej, zwanych dalej „środkami połączonymi z kontrolą elektroniczną.”;

2) w art. 3 uchyla się ust. 2;

3) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Upoważnionemu podmiotowi dozoru powierza się również czynności materialno-techniczne związane z kontrolą, przy użyciu środków technicznych, zachowania osób, w stosunku do których orzeczono środek połączony z kontrolą elektroniczną.

2. Zasady orzekania środków połączonych z kontrolą elektroniczną określają odrębne ustawy.”;

4) w art. 4:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wyboru upoważnionego podmiotu dozoru dokonuje Minister Sprawiedliwości w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.¹⁾)”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429 oraz z 2012 r. poz. 769, poz. 951, poz. 1101, poz. 121 i poz. 1529.

b) uchyla się ust. 3.”;

5) w art. 8 ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dbania o powierzone mu elektroniczne urządzenie rejestrujące i nadajnik, a zwłaszcza ich ochrony przed utratą, zniszczeniem, uszkodzeniem lub uczynieniem niezdatnymi do użytku oraz zapewnienie stałego zasilania energią elektryczną;”;

6) po art. 65 dodaje się art. 65a w brzmieniu:

„Art. 65a. 1. Upoważniony podmiot dozoru może bez zgody sędziego penitencjarnego usunąć, wymienić, zainstalować lub założyć elektroniczne urządzenie rejestrujące lub nadajnik, jeżeli:

1) Minister Sprawiedliwości dokonał wyboru innego podmiotu jako upoważnionego podmiotu dozoru lub na podstawie art. 81 zarządził kontynuowanie dozoru przez inny podmiot;

2) elektroniczne urządzenie rejestrujące lub nadajnik uległy uszkodzeniu, zniszczeniu, zużyciu albo z innych powodów nie funkcjonują prawidłowo;

3) jest to konieczne z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia skazanego.

2. O dokonanej usunięciu, wymianie, instalacji lub założeniu elektronicznego urządzenia rejestrującego lub nadajnika upoważniony podmiot dozoru niezwłocznie zawiadamia sędziego penitencjarnego, wskazując podjęte działanie oraz jego powód.”;

7) art. 83k otrzymuje brzmienie:

„Art. 83k. Do wykonywania, organizowania i kontrolowania oraz nadzoru nad wykonywaniem obowiązku przebywania stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem przepisów w tym zakresie regulującym zadania sądowego kuratora zawodowego, przepisy art. 8 ust. 1, art. 15, 16, 25, art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 2 oraz rozdziałów 4 i 5.”;

8) po art. 88 dodaje się art. 88a w brzmieniu:

„Art. 88a. 1. Jeżeli umowa z upoważnionym podmiotem dozoru została unieważniona, rozwiązana, upłynął okres na który została zawarta lub z innych przyczyn przestała wiązać strony albo zachodzą okoliczności określone w art. 80 lub 81, a nie jest możliwe niezwłoczne powierzenie innemu upoważnionemu podmiotowi dozoru czynności, określonych w art. 3 i 3a, stosuje się odpowiednio przepisy art. 26.

2. Przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego lub w wykonywaniu środka połączonego z kontrolą elektroniczną rozpoczyna się z dniem usunięcia środków technicznych używanych w stosunku do skazanego albo osoby, w stosunku do której wykonywany jest środek, zaś kończy z dniem ponownego zainstalowania tych środków.

3. Minister Sprawiedliwości zawiadamia sądy penitencjarne o dacie rozpoczęcia wykonywania czynności przez upoważniony podmiot dozoru.

4. Sąd penitencjarny zawiadamia o dacie, określonej w ust. 3, skazanego lub osobę, w stosunku do której wykonywany jest środek połączonego z kontrolą elektroniczną. Art. 14-18

stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 89 uchyla się ust 2.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu jest:

- 1) trwale włączenie do polskiego porządku prawnego ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960);
- 2) wdrożenie mechanizmów pozwalających na dalsze sprawne wykonywanie środków przewidzianych przez tę ustawę poprzez uelastyczenie istniejących regulacji i uzupełnienie występujących luk prawnych.

Kara pozbawienia wolności wykonywana poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego stosowana jest od dnia 1 września 2009 r. na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, dalej zwanej „ustawą o SDE”.

Ustawa ta była czterokrotnie zmieniana :

- 1) małą nowelizacją z dnia 30 maja 2008 r.- wydłużająca czas wejścia w życie tej ustawy, z bardzo istotną zmianą dotyczącą wprowadzenia do niej najnowszych środków technicznych,
- 2) dużą nowelizacją z dnia 21 maja 2010 r. – która bardzo istotnie rozszerzyła zakres przedmiotowy i podmiotowy ustawy, zwiększyła wymiar kary w SDE z 6 do 12 miesięcy i dała możliwość czterokrotnego zwiększenia populacji skazanych mogących ubiegać się o karę w SDE (z uwzględnieniem recydywistów, a z wyłączeniem multirecydywistów), zniósła odpłatność skazanych za odbywanie kary w SDE, zracjonalizowała obowiązki i czynności w SDE kuratora sądowego oraz wniosła szereg zmian aktualizacyjnych.
- 3) ustawą z dnia 31 sierpnia 2011 r. – która wprowadziła możliwość stosowania monitoringu elektronicznego względem skazanych, wobec których orzeczono obowiązek przebywania w miejscu stałego pobytu w czasie trwania imprezy masowej;
- 4) ustawą z dnia 25 maja 2012 r. – która wprowadziła m.in. możliwość udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia skazanym odbywającym karę w SDE, przyznała sądowym kuratorom zawodowym uprawnienia do dokonywania zmian w tzw. harmonogramie odbywania kary i składania wniosków o uchylenie zezwolenia na odbywanie kary w SDE wobec skazanych, którzy naruszyli warunki dozoru. Ustawa ta określiła w nowym brzmieniu przesłanki kwalifikujące skazanych do odbywania kary w tym systemie w rozróżnieniu na skazanych, którzy nie rozpoczęli wykonywania kary w zakładzie karnym i takich, którzy już znajdują się w izolacji penitencjarnej. Istotną zmianą było także przyznanie skazanym odbywającym karę w SDE prawa do świadczeń z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.).

Ustawa ta, z uwagi na jej charakter eksperymentalny i nowatorski, została wdrożona

do polskiego porządku prawnego jako ustawa epizodyczna, obowiązująca do 31 sierpnia 2014 r., to jest, przez pięć lat. Dzisiaj, po blisko czterech latach jej stosowania można stwierdzić, że system dozoru elektronicznego sprawdził się w praktyce. Niewielka liczba naruszeń oznacza, że skazani cenią sobie możliwość odbywania kary w systemie, który umożliwia im zachowanie więzi z rodziną i wykonywanie pracy zawodowej, toteż samodzielnie kontrolują swoje zachowania, dostosowując się do wymogów systemu. SDE pozwala w wysokim stopniu zindywidualizować harmonogram wykonywania kary i obowiązki nakładane na skazanego. Oznacza to, że przy wykonywaniu kar w tym systemie nie dochodzi do negatywnych skutków psychologicznych i społecznych wynikających z długotrwałej izolacji więźniów, osłabienia więzi społecznych oraz zjawiska tzw. „prizonizacji”, czyli uzależniania się osób odbywających karę pozbawienia wolności od systemu penitencjarnego, przejmującego za skazanego odpowiedzialność za zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych.

Drugim istotnym argumentem przemawiającym za pozytywną oceną SDE są znaczne korzyści finansowe dla Skarbu Państwa. Koszty odbywania kary w SDE, o wiele niższe od kosztów pobytu skazanego w więzieniu sprawiają, że polski system jest jednym z najtańszych w Europie. Także redukcja populacji więziennej przekłada się na korzyści finansowe dla budżetu Państwa.

Do końca 2011 r. miesięczny koszt wykonania kary w stosunku do jednego skazanego SDE wynosił tylko 40 zł, a od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. – 564,25 zł. Dla porównania średni koszt odbywania kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym wynosi ok 2.500 zł. miesięcznie. Miesięczny koszt odbywania kary w SDE obejmuje pełny koszt eksploatacji systemu i wykonania kary dla jednego skazanego. Od stycznia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. (data końca obowiązywania ustawy o SDE) koszt ten daje możliwość wykonania kary dla maksymalnej pojemności systemu 7.500 skazanych w wymiarze dziennym i miesięcznym. Opłata wnoszona jest za faktyczną liczbę wykonanych kar, a nie za gotowość do wykonania.

Powyższe argumenty przemawiają za tym, aby na stałe włączyć ustawę o SDE do polskiego porządku prawnego. Łączy się to jednak z koniecznością uzupełnienia tej ustawy o kilka rozwiązań, które mogą okazać się niezbędne, oraz usunięcia przepisów, które okazały się nietrafne. W związku z tym przewiduje się następujące zmiany:

1) zmiana w art. 1 pkt 5 i dodanie art. 3a

W chwili obecnej art. 1 pkt 5 pozwala na wykorzystywanie aparatury monitorującej do kontrolowania jednego środka karnego, tj. orzeczonego na podstawie art. 41b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zwanej dalej „k.k.”, zakazu wstępu na imprezę masową. Celowe i racjonalne jest objęcie kontrolą elektroniczną nowych grup sprawców, a zatem nie tylko sprawców skazanych na karę pozbawienia wolności, lecz również osób w stosunku do których orzeczono środki zapobiegawcze (np. dozór Policji, w tym zakaz zbliżania się do określonych osób), albo sprawców, w stosunku do których orzeczono np. zakaz zbliżania się do określonych osób lub kontaktowania z określonymi osobami na podstawie art. 99 k.k. Aparatura monitorująca używana w SDE jest znakomitym narzędziem do kontroli wykonywania tych środków. System ten dysponuje

niewielkimi aparatami o rozmiarach porównywalnych z telefonem komórkowym, które mogą być noszone przez ofiary przestępstw. Aparat taki reaguje natychmiast na zbliżenie się sprawcy, emitując dźwięk, alarmujący ofiarę i wysyłając jednocześnie sygnał do centrali monitorowania, dzięki czemu może dojść do bardzo szybkiej reakcji na naruszenie zakazu. Przez wzgląd na dobro ofiar przestępstw jest zatem nad wyraz pożądane, aby prawo polskie umożliwiło im ochronę przy wykorzystaniu istniejących technologii. Należy też zauważyć, że byłoby celowe wykorzystanie tych technologii również dla ochrony innych ofiar, także potencjalnych, np. poprzez zastosowanie kontroli miejsca pobytu wobec sprawców przestępstw pedofilskich przebywających na wolności podczas leczenia ambulatoryjnego, o którym mowa w art. 95a k.k. Polskie prawo karne niewątpliwie będzie w przyszłości w coraz większym stopniu uwzględniać stale rozwijające się osiągnięcia nowoczesnej techniki.

Z uwagi na to, dokonano modyfikacji brzmienia art. 1 pkt 5, tak aby zadania ustawy objęły również inne niż obecnie środki łączące się z elektroniczną kontrolą miejsca pobytu. Ponadto konieczne było uzupełnienie ustawy o art. 3a, dzięki czemu upoważniony podmiot dozoru zostaje uprawniony do wykonywania innych czynności niż określone w art. 3. Należy tu dodać, że dodanie art. 3a jest potrzebne niezależnie od zmian w art. 1 pkt 5, ponieważ obowiązujący art. 3 nie obejmuje czynności związanych z kontrolowaniem zakazu wstępu na imprezę masową.

2) zmiany w art. 3 i 4

W celu wykonania obowiązków wynikających z ustawy o SDE Minister Sprawiedliwości zawarł umowę Nr 1 z dnia 8 stycznia 2009 r. z Konsorcjum Comp S.A. na utworzenie, wdrożenie i eksploatację Systemu Dozoru Elektronicznego, zwanego dalej „SDE”. Umowa ta wygasa z dniem 31 sierpnia 2014 r. Z uwagi na to, konieczne będzie wyłonienie w drodze przetargu nowego upoważnionego podmiotu dozoru.

W ocenie projektodawców, wymaga to uporządkowania przepisów ustawy o SDE w tym zakresie, w jakim są nieprecyzyjne i nie do końca spójne. Art. 3 ust. 2 może być interpretowany jako obowiązek powierzenia czynności upoważnionemu podmiotowi dozoru w trybie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, z późn. zm.), podczas gdy art. 4 ust. 2 i 3 zostawiają tu wybór między ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, a przepisami rozporządzenia wydanego przez Ministra Sprawiedliwości. Rozporządzenie takie nie zostało jednak wydane. Niezależnie od tego, rozwiązanie, zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości sam określa przepisy, które będą go obowiązywać podczas przetargu, nasuwa znaczne wątpliwości. Ponadto wątpliwości budzi materia jaką można byłoby uregulować w takim rozporządzeniu, gdyż ze względu na hierarchię norm nie może być ono sprzeczne z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.), która w sposób wystarczający już reguluje materię zamówień.

Proponuje się zatem rezygnację z możliwości stosowania do wyboru podmiotu dozoru przepisów rozporządzenia lub przepisów dotyczących partnerstwa publiczno-prywatnego, wprowadzając wprost obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, opartych na zasadach konkurencyjności i transparentności postępowania. Model

współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego nie odpowiada bowiem specyfice wykonywania czynności związanych z kontrolą zachowania skazanego w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. W ramach prowadzonych czynności dozoru podmiot upoważniony lub organ publiczny nie pobierają żadnych pożytków, ani nie dzielą wspólnego ryzyka przedsięwzięcia. W konsekwencji nowelizacja przewiduje eliminację ust. 2 w art. 3 oraz nadanie nowego brzmienia art. 4.

3) zmiana brzmienia pkt 4 w art. 8 i dodanie art. 65a

Zmiana brzmienia pkt 4 w art. 8 jest reakcją na zaobserwowany w praktyce problem, że skazani niewystarczająco dbają o zapewnienie zasilania stacjonarnego urządzenia monitorującego i ma na celu doprecyzowanie brzmienia tego przepisu, tak aby obowiązek ten wyraźnie wynikał z przepisów.

Przepis art. 65 a wypełnia lukę prawną, istniejącą w obecnej ustawie. Ustawa o SDE nie przewiduje możliwości, by usunąć, wymienić, zainstalować lub założyć elektroniczne urządzenie rejestrujące lub nadajnik, jeżeli jest ono uszkodzone czy z innych powodów (np. zmiany zasięgu sieci) przestało działać. Ponadto przepis ten będzie miał zastosowanie w sytuacji, gdyby doszło do zmiany podmiotu, będącego upoważnionym podmiotem dozoru. Elektroniczne urządzenia rejestrujące oraz nadajniki zakładane skazanym stanowią bowiem własność tego podmiotu i w razie wygaśnięcia umowy zostaną przez niego odinstalowane. Prawo powinno przewidywać taką możliwość.

4) zmiana w art. 83k i dodanie art. 88a

W tym zakresie nowelizacja również wypełnia lukę w ustawie o SDE, przewiduje bowiem swoiste rozwiązania „intertemporalne”. Prawo powinno bowiem przewidywać możliwość, że sukcesja dwóch podmiotów, z których każdy będzie w rozumieniu tej ustawy upoważnionym podmiotem dozoru, może łączyć się – przynajmniej w niektórych wypadkach – z przerwą w wykonywaniu dozorów elektronicznych. Do sytuacji takich nie musi dojść, jeśli bezpośrednio po wygaśnięciu umowy z jednym podmiotem zacznie działać umowa zawarta z drugim podmiotem, jednak nawet wówczas wymiana urządzeń, należących do różnych podmiotów, może spowodować konieczność przerwania wykonywanej kary lub środka karnego. Projektowany przepis stanowi zatem, że w takich sytuacjach będzie się stosować odpowiednio art. 26 ustawy.

Z uwagi na powyższe, konieczne było uzupełnienie art. 83k poprzez wskazanie, że do wykonywania, organizowania i kontrolowania oraz nadzoru nad wykonywaniem obowiązku przebywania stosuje się odpowiednio także art. 26 ust. 1.

5) zmiana w art. 89

Zmiana ta polega na uchyleniu ust. 2, czyli przepisu stanowiącego, że ustawa o SDE traci moc z dniem 31 sierpnia 2014 r. Jak już wskazano wyżej, rozwiązania tej ustawy bardzo dobrze sprawdziły się w praktyce, co uzasadnia wprowadzenie jej przepisów na stałe do polskiego porządku prawnego.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz.

2039, z późn. zm.) projektowana ustawa nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na osoby odbywające karę pozbawienia wolności. Odbywanie kary pozbawienia wolności w warunkach dozoru elektronicznego umożliwia zachowanie osobom skazanym silnych więzów ze społeczeństwem, w szczególności z rodziną. Sprzyja to resocjalizacji tych osób. Jednocześnie kara, ta jest postrzegana jako realna dolegliwość. Z tego względu ten sposób odbywania kary nie traci swojego prewencyjnego charakteru zarówno pod względem ogólnym jak i indywidualnym.

Konsultacje społeczne

Projektowana ustawa powinna zostać przedstawiona do zaopiniowania sądom penitencjarnym, Krajowej Radzie Sądownictwa i Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Ewentualne powstanie dodatkowych kosztów lub zysków wynikać będzie z uchylecia przepisu art. 89 ust. 2, czyli z przekształcenia ustawy epizodycznej w ustawę bezterminowo obowiązującą w polskim porządku prawnym. Pociągnie to za sobą zarówno koszty związane z dalszym wykonywaniem dozorów elektronicznych. Jeśli postępowanie przetargowe będzie dotyczyć systemu o podobnej pojemności jak obecnie funkcjonujący, należy założyć, że koszt tego systemu będzie podobny jak obecnie. Koszt wykonywania kary w SDE wedle racjonalnych przewidywań w dalszym ciągu będzie stanowić około ¼ kosztu pobytu skazanego w zakładzie karnym.

Ocena skutków gospodarczych oraz wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, rynek pracy, sytuację i rozwój regionalny

Przedłużenie możliwości odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach dozoru elektronicznego umożliwi tym osobom pozostanie czynnym zawodowo w trakcie odbywania kary. Po zakończeniu odbywania bezwzględnej kary pozbawienia wolności osoby skazane często są narażone na bezrobocie, dozór elektroniczny umożliwia im natomiast uniknięcie tak negatywnych skutków. Projektowana ustawa nie wywołuje innych niż powyższe skutków w sferze konkurencyjności zewnętrznej i wewnętrznej gospodarki, rynku pracy i w zakresie rozwoju regionalnego.

Warszawa, 27 lutego 2013 r.

BAS-WAPEiM-330/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna dotycząca zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary
pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru
elektronicznego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof
Kwiatkowski)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r., poz. 32 i 819) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem projektu ustawy jest nowelizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, ze zmianami), zwanej dalej „ustawą”.

W projekcie ustawy zaproponowano kilka zmian. Przede wszystkim proponuje się uchylenie art. 89 ust. 2 ustawy, który w obecnym brzmieniu stanowi, że ustawa obowiązuje do dnia 31 sierpnia 2014 r. Ponadto projektodawcy zaproponowali możliwość używania określonej w ustawie aparatury monitorującej do wykonywania środków zapobiegawczych, karnych i zabezpieczających, zwanych w projekcie ustawy środkami połączonymi z kontrolą elektroniczną, przy czym zasady orzekania tych środków mają być określone w odrębnej ustawie. W projekcie ustawy nie wskazano, do jakich rodzajów środków połączonych z kontrolą elektroniczną przepisy projektowanej ustawy mają mieć zastosowanie.

W projekcie ustawy zaproponowano również wprowadzenie do ustawy zmian dotyczących m.in. trybu wyboru upoważnionego podmiotu dozoru, którego,

a także sytuacji, w których upoważniony podmiot dozoru może usunąć, wymienić, zainstalować lub założyć elektroniczne urządzenie rejestrujące lub nadajnik.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Decyzja ramowa Rady 2009/829/WSiSW z dnia 23 października 2009 r. w sprawie stosowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zasady wzajemnego uznawania do decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania (Dz. Urz. UE L 294 z dnia 11.11.2009 r., str. 20), zwana dalej „decyzją ramową 2009/829/WSiSW”, określa zasady, zgodnie z którymi, jedno państwo członkowskie uznaje decyzję w sprawie środków nadzoru wydaną w innym państwie członkowskim jako alternatywę do tymczasowego aresztowania, monitoruje stosowanie środków nadzoru nałożonych na osobę fizyczną i w przypadku naruszenia warunków związanych z tymi środkami przekazuje daną osobę państwu wydającemu. Zgodnie z motywem 11 preambuły tej decyzji ramowej, w stosownych przypadkach do monitorowania środków nadzoru można zgodnie z przepisami i procedurami krajowymi wykorzystywać środki dozoru elektronicznego.

Decyzja ramowa Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych (Dz. Urz. UE L 337 z dnia 16.12.2008 r., str. 102, zmieniony Dz. Urz. UE L 81 z dnia 27.3.2009 r., str. 24), zwana dalej „decyzją ramową 2008/947/WSiSW”, ustanawia zasady określające, jak państwo członkowskie, niebędące państwem członkowskim, w którym dana osoba została skazana, ma uznawać wyroki i, w stosownych przypadkach, decyzje w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia oraz nadzorować przestrzeganie warunków zawieszenia wynikających z wyroku lub obowiązków wynikających z kar alternatywnych określonych w takim wyroku. W świetle motywu 11 preambuły tejże decyzji ramowej w stosownych przypadkach w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych można zastosować dozór elektroniczny zgodnie z prawem krajowym i procedurami krajowymi.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Decyzja ramowa 2009/829/WSiSW dotyczy uznawania i stosowania w państwie członkowskim decyzji w sprawie środków nadzoru podjętych przez organ innego państwa członkowskiego w toku postępowania karnego. Wskazana

decyzja ramowa umożliwia przekazanie środka nadzoru niepolegającego na pozbawieniu wolności z państwa członkowskiego, w którym osoba jest podejrzana o popełnienie przestępstwa, do państwa członkowskiego, które jest jej miejscem zwykłego pobytu. Dzięki temu podejrzany może poddać się środkowi nadzoru w państwie członkowskim pochodzenia do czasu rozpoczęcia procesu w innym państwie członkowskim.

Projekt ustawy nie reguluje kwestii związanych z uznawaniem lub stosowaniem na gruncie polskiego prawa środków nadzoru podjętych w innych państwach członkowskich w toku postępowania karnego. Należy uznać, że nie jest on objęty zakresem normowania decyzji ramowej 2009/829/WSiSW.

Decyzja ramowa 2008/947/WSiSW określa zasady wzajemnego uznawania przez państwa członkowskie wyroków i decyzji innych państw członkowskich w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia z odbywania pozostałej części kary pozbawienia wolności lub środka polegającego na pozbawieniu wolności. Wskazana decyzja ramowa zawiera przepisy dotyczące m.in. sposobu wyznaczania właściwych organów krajowych, kryteriów i procedury przekazywania wyroków lub decyzji, podstawy odmowy uznania wyroku lub decyzji oraz odmowy przejścia nadzoru. Nie reguluje natomiast zasad orzekania oraz stosowania przez państwa członkowskie zawieszenia wykonania kary lub środka karnego lub warunkowego zwolnienia z odbywania kary lub środka karnego, pozostawiając tę materię do normowania w drodze krajowych przepisów.

W art. 1 pkt 8 projektu ustawy proponuje się dodanie do ustawy art. 88a, który dotyczy przesłanek ustanowienia przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego lub w wykonywaniu środka połączonego z kontrolą elektroniczną. W takiej sytuacji odpowiednio stosowane mają być przepisy art. 26 ustawy. W świetle art. 26 ust. 2 ustawy, jeżeli przerwa, o której mowa w tym przepisie, trwała przez okres równy co najmniej połowie kary pozbawienia wolności wykonywanej w systemie dozoru elektronicznego, sąd penitencjarny może warunkowo zawiesić wykonanie reszty kary na zasadach określonych w art. 69-75 Kodeksu karnego. Projekt ustawy w zakresie odwołania do art. 26 ustawy uzupełnia zestaw przesłanek określających niezbędne warunki do orzeczenia i stosowania warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego lub wykonywania środka połączonego z kontrolą elektroniczną.

Projekt ustawy nie odnosi się natomiast do kwestii związanych z przekazywaniem innym państwom członkowskim orzeczeń dotyczących warunkowego zwolnienia z wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego lub wykonywania środka połączonego z kontrolą elektroniczną. Nie zawiera również przepisów regulujących uznawanie w Polsce wyroków lub decyzji innych państw członkowskich obejmujących zawieszenie lub warunkowe zwolnienie z odbywania pozostałej części kary pozbawienia wolności lub środka polegającego na pozbawieniu wolności. Tym

samym należy uznać, że projekt ustawy nie jest objęty zakresem normowania decyzji ramowej 2008/947/WSiSW.

IV. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, 27 lutego 2013 r.

BAS-WAPEiM-331/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof Kwiatkowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu

Przedmiotem projektu ustawy jest nowelizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, ze zmianami), zwanej dalej „ustawą”.

W projekcie ustawy zaproponowano kilka zmian. Przede wszystkim proponuje się uchylene art. 89 ust. 2 ustawy, który w obecnym brzmieniu stanowi, że ustawa obowiązuje do dnia 31 sierpnia 2014 r. Ponadto projektodawcy zaproponowali możliwość używania określonej w ustawie aparatury monitorującej do wykonywania środków zapobiegawczych, karnych i zabezpieczających, zwanych w projekcie ustawy środkami połączonymi z kontrolą elektroniczną, przy czym zasady orzekania tych środków mają być określone w odrębnej ustawie. W projekcie ustawy nie wskazano, do jakich rodzajów środków połączonych z kontrolą elektroniczną przepisy projektowanej ustawy mają mieć zastosowanie.

W projekcie ustawy zaproponowano również wprowadzenie do ustawy zmian dotyczących m.in. trybu wyboru upoważnionego podmiotu dozoru, a także sytuacji, w których upoważniony podmiot dozoru może usunąć, wymienić, zainstalować lub założyć elektroniczne urządzenie rejestrujące lub nadajnik.

Opiniowany projekt ustawy nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego **nie jest** projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona